

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/336/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

320/2014. számú (XII. 18.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ dr. B. A. meghatalmazott jogi képviselője útján 2014. május 24-én előterjesztett **panaszát** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2014. május 24-én, postai úton terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2014. május 5-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos annak érdekében fordult a Testülethez, hogy a vele szemben megindult büntetőeljárást megszüntesse a Testület, hiszen az annak alapjául szolgáló cselekményt nem követte el. Emellett kéri a Testületet, hogy működjön közre és vizsgálja ki az esetet, hiszen a súlyosan mozgáskorlátozott édesanyja nevére kiállított parkolási igazolványt elvették tőle.

Kérelmének alátámasztása érdekében beadványában előadta, hogy 2014. május 5-én, 13 óra körüli időben az édesanyját a K. utcai orvosi rendelőbe szállította a gépkocsijával. Azzal váltak el az édesanyjával egymástól, hogy amint végez (kb. másfél óra múlva), akkor találkoznak az L. utca és T. utca sarkán, ahova egyébként a barátnője társaságában ment volna azért, hogy a panaszossal együtt menjenek utána a panaszos 9 éves ikerfiaiért, majd együtt

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

haza. Miután elváltak egymástól a panaszos tovább közlekedett annak érdekében, hogy a megbeszélte találkozót közelében leparkoljon. A R. utca 3. szám előtt parkolt le, kiszállt az autóból és elindult az A. út irányába azért, hogy meggyőződjön arról, hogy jó helyre parkolt és ha fizetős a parkoló akkor jegyet váltson, mivel a parkolás megkezdésekor nem volt vele az édesanyja. Az utca sarkáig sem ért el, amikor kiáltást hallott, hogy „Álljon meg!”. A panaszos ekkor hátrafordult és látta, hogy egy egyenruhás rendőr szalad felé. A panaszos megállt, odaért hozzá a rendőr és közölte vele, hogy adja át neki az autóban lévő rokkantkártyát ellenőrzésre. Visszamentek mindketten az autóhoz, átadta a rendőrnek a kártyát ellenőrzésre, ami egyébként a műszerfal oldalán volt lecsúsztatva kint felejtve és nem a parkolás megkezdésekor tette azt ki a panaszos, mint ahogyan az a jegyzőkönyvben szerepel, hanem amikor elindult az orvoshoz az édesanyjával akkor tette ki. A rendőr megnézte a kártyát és megkérdezte, hogy az kié, amire a panaszos válaszolt, hogy az édesanyjáé. A rendőr elkérte a panaszos személyi igazolványát és megkérdezte, hogy hol van az édesanyja, amire a panaszos válaszolt és elmondta a rendőrnek, hogy orvosi vizsgálaton van. A rendőr ekkor megkérte a panaszost, hogy hívják fel. A panaszos tájékoztatta a rendőrt, hogy nincs mobiltelefonja, mivel „vak” és kétutcányira fognak találkozni, amire a rendőr megkérdezte, hogy mikor. A panaszos erre válaszolt, hogy kb. másfél óra múlva. Erre a rendőr közölte a panaszossal, hogy zárja le az autót és előállítja a rendőrkapitányságon. A rendőr meg sem győződött arról, hogy a panaszos által elmondottak igazak-e, esélyt sem adott neki arra, hogy parkolójegyet váltson, kikapcsoltatták vele a mobiltelefonját, beültették a rendőrautóba és elvitték a pár méterre lévő kerületi Rendőrkapitányságra. Eközben a panaszost a parkoló társaság megbüntette.

A panaszos elmondta, hogy a jegyzőkönyvből is kiderül, hogy mennyi esélyt adtak az igaza bizonyítására és a parkolójegy megvásárlására, hiszen a jegyzőkönyv szerint 13 óra 17 perckor parkolt le, a rendőrség épületébe pedig 13 óra 17 perctől 18 óra 45 percig volt előállítva. A parkolásnál is van kb. 5 perc türelmi idő, de neki még ennyit sem adtak. Ha a rokkantkártyával akart volna parkolni, akkor leparkolt volna a R. utca elején, a baloldalon található, rokkantoknak felfestett helyre, mivel az szabad volt, mint ahogyan azt a jegyzőkönyvben is elmondta.

Miután beérkeztek a rendőrségre, közölték vele, hogy fogva fogják tartani közokirat hamisítás miatt. Ekkor a panaszos leírni sem tudja, hogy mit érzett. Bevezették egy rácsos folyósra, ott leültették azért, hogy felvegyék az adatait. A másik rendőr, aki az autót vezette állította ki a papírokat. Kérte a panaszos, hogy telefonálhasson a feleségének, amire ő közölte, hogy majd ők telefonálnak. A panaszos elmondta, hogy a zsebeit ki kellett ürítenie, mindent tételesen leltárba vettek, elkérték a telefonja IMEI számát, amiről egyébként a panaszos nem tudta, hogy micsoda, hogy hol kell keresni és hogy miért van arra szükség. A rendőr megmondta végül, hogy hol kell keresnie a számot, és azt is hozzátette, hogy „nehogy egy jobbat adjanak vissza!”. A panaszos ezt a kijelentést ebben a helyzetben egyáltalán nem tartotta viccesnek. Ekkor megkérdezte a rendőröket, hogy felhívták-e a feleségét, hiszen a telefonszámát már megadták neki. Mivel az édesanyja súlyos beteg, így aggódott, hogy a megbeszélte helyen feleslegesen vár, így akár bármi baja is történhet. Arról nem beszélve, hogy a gyermekeiért kell menni az iskolába. Ekkor a rendőr szólt az egyik kolléganőjének, aki nagyon kedves volt és egyből mondta, hogy telefonál és megkérdezte a panaszost, hogy mit üzen a feleségének. A panaszos mondta, hogy menjen el az édesanyjáért az orvosi rendelőbe, hozza el a panaszos szemcseppjeit, mivel naponta háromszor kell csepegtetni a szemébe szteroidos szemcseppekkel, hiszen két hónappal ezelőtt retina leválás miatt műtötték. A rendőr hölgy telefonált és mondta a panaszosnak, hogy nyugodjon meg, hiszen a felesége elhozza az édesanyját az orvostól és hozza a szemcseppeket is. A rendőr aláíratott pár papírt a panaszossal, majd közölte, hogy lehet, hogy jönni fog egy nyomozó, ami lehet egy óra, de

lehet, hogy öt óra múlva, de addig is fáradjon be a rácsos cellába. A panaszos elmondta, hogy amit akkor érzett leírhatatlan volt, de nem tudott mást tenni, így bement, a rendőr az ajtót rázárta és a kollégájával felváltva figyelték, mint egy bűnözőt.

A panaszos elmondta, hogy az a rendőrt, aki elkérte az iratait az autójánál azt miután beértek a rendőrségre többet már nem látta. Egy idő után az egyik rendőr hozta a panaszos szemcseppét. A panaszos megkérte őt, hogy csepegtessen egy cseppet a jobb szemébe, mivel ő nem tud, de erre a rendőr nem vállalkozott. A rendőr ekkor beengedte a feleségét a cellába és ő csepegtetett a panaszos szemébe. A felesége elmondta a panaszosnak, hogy elhozta az édesanyját és kint vár az előtérben, amíg őt ki nem engedik. A panaszos ekkor mondta a feleségének, hogy menjen el a gyerekekért az iskolába.

Amennyire az adott helyzethez képest lehetett a panaszos megnyugodott, gondolta, hogy perceken belül jön valaki illetékes és megkérdezi az édesanyját, így az ügy tisztázódik és mindenki hazamehet. Sajnálatos módon nem ez történt, hiszen a panaszosnak még órákon keresztül kellett a cellájában várakoznia azért, hogy kihallgassák. Eközben az édesanyja is várakozott az előtérben. A panaszos elmondta, hogy az édesanyját meg sem kérdezték az ügyről, pedig akkor kiderült volna az igazság. Ehelyett a panaszostól ujjlenyomatot vettek és fényképfelvételt készítettek, lefoglalták az édesanyja nevére lefoglalt rokkant kártyát, majd 2014. május 5-én 18 óra 45 perckor távozatott az édesanyjával a rendőrségről.

2) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta a lefoglalás elrendeléséről szóló 2014. május 5-án kelt határozatot, amely szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint minősülő felhasználással elkövetett közokirat-hamisítás büntettének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőügyben, a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 151. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 151. § (1) bekezdésére rendelték el lefoglalást.

A határozat indokolása szerint a panaszos megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2014. május 5-én, 13 óra 17 perckor a B. város, R. utcában a fizetős övezetben szabályosan leparkolta az általa vezetett gépjárművet úgy, hogy a szélvédő mögé, a műszerfalra, jól látható helyre elhelyezte az édesanyja nevére szóló, mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolványt jogtalanul, mivel a parkolási igazolványra jogosult, mozgásában korlátozott személyt a gépjárművel nem szállította. Az igazolvány tekintettel arra, hogy tárgyi bizonyítási eszközt képez, annak lefoglalása szükséges és indokolt.

A szükséges figyelmeztetések elhangzását követően a panaszos, mint érintett fél úgy nyilatkozott, hogy a határozatot vele szóban közölték, illetőleg abból egy példányt átvett. A határozattal szembeni panasz lehetőség tekintetében nem nyilatkozott. A határozatot a panaszos, mint lefoglalást elszenvedő fél elfogadólágal aláírta.

3) A panaszos mellékelte a gyanúsítottkénti kihallgatásáról 2014. május 5-én 17 óra 1 perc és 17 óra 45 perc között felvett jegyzőkönyvet.

A panaszost a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntettének megalapozott gyanúja miatt, ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban hallgatták ki.

A szükséges figyelmeztetések és tájékoztatások megtörténtét követően úgy nyilatkozott a panaszos, hogy megértette, hogy mivel gyanúsítják, de tekintettel arra, hogy nem követte el a bűncselekményt, így panasszal él a gyanúsítása ellen és vallomást kívánt tenni.

A vallomásában elmondta, hogy a fentebb meghatározott napon az édesanyját orvosi vizsgálatra szállította a B. város, K utca 2-4. szám alatt található orvosi rendelőbe. 13 óra körüli időben érkeztek a rendelőhöz a saját tulajdonú gépkocsijával, ahol kitette az édesanyját, ő pedig tovább közlekedett a R. utcába, ahol le is parkolt. Parkolási jegyet akart venni, kereste a táblát, hogy meggyőződjön arról, hogy jó helyen áll-e, illetve ezt követően automatát keresett volna, hogy megváltsa a parkolási jegyét. Azonban erre nem maradt ideje, a R. utcában sétált az A. út irányába. Kb. 50 métert tett meg a gépkocsitól, amikor azt észlelte, hogy egy egyenruhás rendőr utána kiabált, hogy álljon meg. A két rendőrt korábban is már látta az utcasarkon. Nem tudta miért kiabál neki, de megállt és közölte a panaszossal a rendőr, hogy menjenek vissza az autóhoz, és adja át neki az autóban található rokkant kártyát ellenőrzésre. A panaszos átadta a kártyát, ami a gépkocsiban a műszerfal oldalán lecsúszva található, az édesanyja nevére kiállított rokkant parkolási igazolvány volt. Ezután előállították őt a rendőrök azzal, hogy bűncselekményt követett el, de akkor is elmondta a panaszos, hogy nem tudta, hogy fizetős övezet, így elsősorban meg akart győződni arról, hogy valóban az-e. Hiszen, amennyiben fizetős övezet, akkor vásárolt volna parkolási jegyet. A panaszos elmondta, hogy meglepedkezett arról, hogy az édesanyja tulajdonát képező igazolvány ott van a szélvédő mögött. Fizetni akart a parkolásért, de erre nem maradt ideje, illetve arra sem maradt, hogy meggyőződjön arról, hogy fizető övezet-e, mert rögtön megállították a rendőrök.

A panaszos azt is elmondta a kihallgatása során, hogy nem is a rokkantaknak kijelölt helyen parkolt le a gépjárművével, így ebből is látszik, hogy nem ez volt a szándéka, mert emlékszik, hogy az utcába bekanyarodtak és bal oldalt volt felfestve a rokkant parkoló, ami egyébként szabad volt, azonban ő nem állt be oda parkolni, mivel nem volt vele az édesanyja.

Kihallgatása végén kérte, hogy a lefoglalt rokkant igazolványt adják ki az édesanyja részére tekintettel arra, hogy az édesanyja szállításához erre szükség van. Most is rá vár az édesanyja, kint ült, akit haza kell vinnie.

4) A panaszos csatolta az előállításának időtartamáról szóló igazolást, amely tanúsága szerint a panaszost a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő az I. kerületi Rendőrkapitányságon 2014. május 5-én 13 óra 17 perctől 18 óra 45 percig. A panaszos az igazolást aláírta.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a kerületi Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kerületi Rendőrkapitányság Vezetője 2014. június 10-én kelt átiratában arról tájékoztatta a Testületet, hogy a 2014. május 5-én foganatosított intézkedés célja és jogalapja az Rtv. 1. § (2) bekezdésének 1. pontja volt, amely szerint a rendőrség feladata, hogy végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint visszaszerzi a bűncselekményből származó vagyont.

Az eljáró rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint igazoltatást, valamint az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövető elfogását hajtották végre.

Az intézkedő rendőrök az intézkedés kezdetekor és a későbbiekben, dokumentált módon is közölték a panaszossal az intézkedés jogalapját, célját, illetve az esetlegesen keletkező panaszok előterjesztésére vonatkozó információkat.

Az előállítás jogalapja és célja az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövető elfogása volt. A panaszost a kerületi Rendőrkapitányságon 2014. május 5-én 13 óra 17 perctől 18 óra 45 percig állították elő, amelyről szóló igazolást átadták a részére. Az előállítás időtartama alatt tájékoztatták a panaszost, a nála lévő személyes tárgyakat letéti jegyzőkönyvbe vették, a mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolvány lefoglalásának elrendeléséről határozatot bocsátottak ki, valamint gyanúsítottként hallgatták ki, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel, készítettek. A panaszossal az előállítása során közölték, hogy az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján az előállítás a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át tarthat, amely időtartamot a szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. A panaszos előállítása a szükséges ideig tartott, az elrendelt időtartam alatt a fent felsorolt eljárási cselekményeket folytatták le a kerületi Rendőrkapitányság munkatársai.

A kerületi Rendőrkapitányságon rendszeresített egyszeri belépési engedély-könyv alapján 2014. május 5-én a panaszos édesanyja és felesége is az épületben tartózkodott. Az intézkedő rendőrök tudtak arról, hogy a panaszos édesanyja a kapitányságon tartózkodik, de sem ők, sem a panaszos gyanúsított kihallgatását végző nyomozó nem adott olyan információt, utasítást, vagy kérést a panaszosnak, vagy édesanyjának, hogy az édesanya tartózkodjon a helyszínen, mert vele szemben eljárási cselekményt kívánnak foganatosítani. A kihallgatást végző nyomozónak nem volt tudomása arról, hogy a súlyosan beteg hölgy az épületben tartózkodik, ebből kifolyólag akkor kihallgatásra sem került sor, csak a későbbiekben az eljárás folyamán. Sem a panaszos édesanyja, sem a panaszos felesége nem kezdeményezett bejelentést vagy feljelent a Készenléti Csoportvezetőnél azzal kapcsolatban, hogy nem hallgatták ki az édesanyját.

A kerületi Rendőrkapitányság .bü. számon eljárást folytat a Btk. 342. § (1) bekezdése alapján közokirat-hamisítás miatt. Az ügyben a panaszos a kihallgatása során is jelezte, hogy panasszal kíván élni a gyanúsítás, valamint a lefoglalás ténye miatt. A B.-i kerületi Ügyészség határozatban bírálta el a panaszt, amelyben a gyanúsítás ténye elleni panaszt elutasította, a lefoglalást elrendelő határozattal szemben tett panasz ellenben helyt adott. A vádemelés megalapozásához és az ügyben való érdemi döntés meghozatalához a fenti ügyészség további nyomozási cselekmények elvégzését rendelte el, amely során a panaszos édesanyjának tanúkénti kihallgatását is végrehajtotta a rendőrség.

2) Az intézkedésről M. L. r. fhdgy. mb. rendészeti osztályvezető 2014. június 10-én készítette el a parancsnoki kivizsgálást, amelynek ismertetésétől a Testület eltekint, hiszen az szó szerint megegyezik az előző pontban bemutatott kapitányságvezetői átirattal.

3) A rendőrség négy fényképfelvételt és két dokumentum scannelt képét is a Testület rendelkezésére bocsátotta.

A fényképfelvételek bár rossz minőségűek mégis látszik rajtuk a parkoló, a parkoló autók, a parkoló automata.

A két scannelt kép a mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolvány elő- és hátlapjáról készült. Az előlapon olvasható az igazolvány sorszáma, az érvényesség kezdete és az igazolványt kiállító hatóság megnevezése. A hátlapon látható az igazolvány tulajdonosának a megnevezése, aláírása és fényképe, valamint az alábbi felirat olvasható rajta: „az igazolvány tulajdonosa a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (továbbiakban: KRESZ) meghatározott kedvezmények igénybevételére jogosult. Használatkor az igazolványt a jármű szélvédője mögött úgy kell elhelyezni, hogy előlapja ellenőrzés céljából tisztán látható legyen.”

4) A B.-i Ügyészség 2014. május 27-én kelt határozatában, közokirat-hamisítás büntette miatt a panaszos ellen a B.-i kerületi rendőrkapitányságon a fenti hivatkozási számon folytatott bűnügyben a nyomozási iratok felülvizsgálata során az ügyészség megállapította, hogy a vádemelés megalapozásához és az ügyben való érdemi döntés meghozatalához további nyomozási cselekmények elvégzése szükséges. Az intézkedő rendőrök tanúként történő kihallgatása során tisztázni szükséges, hogy a gyanúsított gépkocsijában pontosan hová és hogyan volt kihelyezve a mozgáskorlátozottak számára kiállított parkolási igazolvány, a gyanúsított a parkolóhelye közelében láthatott-e díjfizető automatát, illetve a rendőri intézkedésig elhaladt-e díjfizető automata mellett. Ellenőrizni kell, hogy a gyanúsított által használt parkolóhely közelében jól látható helyen, illetve a parkolóhely és az intézkedés helyszíne közötti szakaszon található-e díjfizető automata. A panaszos édesanyjának tanúkénti kihallgatása során tisztázni szükséges, hogy aznap, a cselekmény előtt szállította-e őt a gyanúsított, ennek során várakoztak-e valahol a mozgáskorlátozottak számára kiállított parkolási igazolvány használatával, járt-e aznap a K. utca 2-4. szám alatti rendelőben, illetve hol szállt ki a gyanúsított gépkocsijából. A B. város, kerület K. u. 2-4. szám alatti orvosi rendelő megkeresésével ellenőrizni szükséges, hogy a gyanúsított édesanyja járt-e ott 2014. május 5-én, 13 óra körül. A lefoglalt igazolvány kiadása felől pedig az ügyészség intézkedik, arról csak a fénymásolatot kell elhelyezni az iratok között.

5) 2014. május 27-én kelt határozatában az ügyészség a panaszos gyanúsítás ténye miatt tett panaszát elutasította, de a lefoglalást elrendelő határozattal szemben előterjesztett panasznak helyt adott, így a Be. 155. § (2) bekezdése alapján elrendelte az ügyészség, hogy a nyomozó hatóság adja ki a mozgáskorlátozottak számára kiállított parkolási igazolványt az arra jogosultnak.

Az indokolás szerint a nyomozó hatóság közokirat-hamisítás büntette miatt gyanúsítottként hallgatta ki a panaszost, mert 2014. május 5-én 13 óra 17 perckor a B. város, R. utcában, a fizető övezetben szabályosan leparkolt a személygépkocsijával oly módon, hogy a szélvédő mögé, a gépjármű mögé, a gépjármű műszerfalának borításán jól látható helyen elhelyezte az édesanyja nevére kiállított mozgáskorlátozottak részére kiállított parkolási igazolványt jogtalanul, mivel annak tulajdonosát nem szállította. Erre tekintettel a panaszos cselekménye alkalmas a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző, más nevére szóló valódi közokirat felhasználásával elkövetett közokirat-hamisítás büntettének megállapítására. A nyomozó hatóság a büntetőeljárás során a Be. 151. § (1) és (2) bekezdései alapján lefoglalta a gyanúsítottól a mozgáskorlátozottak számára kiállított parkolási igazolványt, mint bizonyítási eszközt.

A panaszos a gyanúsítás ellen panaszt jelentett azzal, hogy nem követte el a cselekményt, míg a lefoglalás elleni panaszát azzal indokolta a kihallgatása során, hogy az igazolványt az édesanyja fuvarozására használja. A panasz a gyanúsítás tekintetében nem alapos, míg a lefoglalás tekintetében alapos.

A rendelkezésre álló bizonyítékok – így különösen a rendőri jelentés és a lefoglalt parkolási igazolvány alapján a panaszos megalapozottan gyanúsítható a terhére rótt bűncselekmény elkövetésével. A további eljárás során a parkolási igazolvány eredeti példányának lefoglalása nem szükséges, ezért annak a jogosult részére történő kiadásáról határozott az ügyészség.

6) Az 1. számú tanú kihallgatását a rendőrség 2014. június 6-án 17 óra 37 perc és 17 óra 49 perc között hajtotta végre.

A tanú vallomásában elmondta, hogy a műszerfalon jól látható helyen volt elhelyezve, de a pontos helyére már nem emlékszik. A panaszos autója a R. utca páratlan oldalán parkolt, amely szakasz az A. útról közelíthető meg, ahol az A. és R. utca kereszteződésében jól látható helyen található egy fizető automata. Pontosan a R. utca és a P. utca kereszteződésében, amelyet semmilyen tereptárgy nem takar onnan, ahonnan a panaszos leparkolt.

7) A rendőrség a 2. számú tanút 2014. június 6-án 17 óra 47 perc és 18 óra 5 perc között hallgatta meg.

Vallomásában előadta, hogy a mozgáskorlátozott igazolvány a műszerfalon, jól látható helyen volt elhelyezve. A panaszos autója az A. útról bekanyarodva a jobb oldalt, a negyedik-ötödik parkoló helyen parkolt. A R. utca ezen szakasza egyirányú. A helyszínen a B. város, A. útról közelíthető meg. Az A. út és a R. utca kereszteződésében jól látható helyen van kihelyezve a fizető övezet zóna tábla. A 2. számú tanú azt is elmondta, hogy a helyszíntől, ahol a panaszos parkolt, kb. 25-30 méterre van kihelyezve légvonalban a fizető automata, amely egyébként jól látható helyen van és semmilyen tereptárgy nem takarja.

8) A panaszos édesanyját, mint tanút 2014. június 10-én 10 óra 22 perc és 11 óra 17 perc között hallgatták ki.

Vallomásában előadta, hogy 2014. május 5-én a fia (panaszos) autóval, a K. utcai orvosi rendelőbe szállította. A panaszos megállt a rendelőnél, majd bekísérte őt. Azt, hogy pontosan hol állt meg nem tudja megmondani. Amikor őt szállította és kiszálltak az autóból, akkor ki volt rakva a szélvédőhöz a mozgáskorlátozottak számára kiállított parkolási engedély. Egyébként az csak akkor van kirakva, amikor őt szállítja, mert nála szokott lenni.

Aznap, amikor a panaszos bekísérte őt az orvosi rendelőbe, akkor a barátnője várta ott, mert az intézetben van egy kardiológus főorvos ismerőse és hozzá ajánlotta őt be. A K. utcai rendelőintézetben, mint beteg szerepel a rendszerben, de aznap nem kellett bejelentkeznie, mert a barátnője ismerte a főorvost.

A tanú nem emlékszik az orvos nevére, orvosi jelentés nem készült a vizsgálatáról, mert amikor kijött a vizsgálóból, akkor a menyé már ott volt és elmondta neki, hogy a panaszt bevitték a rendőrségre. Amikor a panaszt bevitték a rendőrségre, akkor őt a menyé utána vitte oda. Amíg a fiát bent tartották, akkor ő végig bent ült, amely sok idő volt.

A jegyzőkönyvből tudja, hogy a panaszos egy fizető automatát keresett volna, de erre nem volt ideje, mert a rendőrök rögtön odamentek hozzá. A parkolásért még büntetést is kapott, amit befizetett.

9) Az elfogás végrehajtásáról készült jelentés szerint a panaszossal szemben 2014. május 5-én, 13 óra 17 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti igazoltatást és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy elfogását hajtották végre.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a rendőr a szolgálati gépjárművével közlekedett, amikor látta, hogy egy személy kiszáll egy személygépkocsiból és egy diplomata táska méretű szerszámos ládával a kezében elindul a B. város, A. utca irányába. Az említett személygépkocsi szélvédője mögött, jól látható helyen volt elhelyezve a mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolvány. Ezt látva a rendőr felszólította a személyt az okmányai és parkolási igazolványa átadására. A személy átadta a rendőrnek az igazolványt, amelyből megállapította, hogy azt a kerületi Okmányiroda a személy édesanyja nevére állította ki. Rendőri kérdésre elmondta, hogy az valóban az édesanyja tulajdonát képezi. Rendőri kérdésre azt is elmondta, hogy az édesanyja a D. pályaudvar előtt szállt ki a gépkocsijából és jelenleg a K. utcában van. A személy azt is előadta, hogy az A. utca 4. szám alatti lakóingatlanhoz ment volna az egyik ügyfeléhez, mert nála szerelt volna gázkészüléket. Elmondta azt is, hogy az édesanyját a címre nem hozta, valamint onnan nem is kívánta volna elszállítani. A helyszínen bűncselekmény elkövetését nem ismerte el, elmondása szerint kint felejtette a parkolási igazolványt. A rendőr meg kívánja jegyezni, hogy a parkolási igazolvány mindkét oldala műanyag réteggel laminálva van és bármilyen, a személygépkocsival történő kisebb manőver következtében lecsúszik a műszerfalról.

Így ezen körülményekre tekintettel a rendőr elfogta a személyt, akiről megállapítást nyert, hogy a panaszos. Az elfogást követően a kerületi Rendőrkapitányságra állította elő. A rendőr emellett meg kívánta jegyezni, hogy a R. utca teljes hosszában fizetős, amelyet egyébként minden oldalról tábla jelez.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2014. május 5-én, 13 óra 25 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdések és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapták.

A panaszossal szemben az elkövetett cselekmény miatt büntető feljelentést tettek.

10) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás jog-és szakszerűnek, valamint arányosnak találta a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1. pontja alapján végrehajtott igazoltatást és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont szerinti elfogást.

11) Az előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és a megértéséről, a hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és

az írásos tájékoztatás átvételéről a panaszos, mint előállított/elővezetett személy kijelentette, hogy az előállító helyiségbe történő befogadásakor az anyanyelvén (magyar) megismerte a szóban és írásban kapott tájékoztatókból az előállított/elővezetett személyek jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának a módját és a jogorvoslat lehetőségeit. Emellett átvette az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről, valamint a tájékoztató a fogvatartottak részére jogorvoslati lehetőségeikről elnevezésű tájékoztatókat. A panaszos egészségügyi állapotából adódó különleges érzelési, vagy egyéb igénye rovatban a szemcseppet jelölte meg. Egyébként nem volt vallásgyakorláshoz kapcsolódó különleges igénye és kijelentette, hogy nem dohányzik. Kérte az édesanyja kiértesítését 2014. május 5-én 13 óra 35 perckor; az arról szóló tájékoztatást 13 óra 57 perckor tudomásul vette. A panaszos a nyilatkozatot aláírásával is megerősítette.

12) A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetve az írásos tájékoztatók átvételéről a panaszos nyilatkozott, amelyben kijelentette, hogy magyar nyelven szóban és írásban megkapta a szükséges tájékoztatást, valamint az előző pontban kifejtetteket ismét meghatározta. A nyilatkozatot aláírásával helybenhagyólag aláírta.

13) Végezetül a rendőrség megküldte a rendőrségi panasz eljárás felfüggesztéséről rendelkező, 2014. június 11-én kelt végzést. Ennek indokaként előadta, hogy mivel a panaszos által kezdeményezett, a panaszbeadványban foglaltak kivizsgálása miatti eljárás a Testület előtt folyamatban van, így a kapitányság által – ugyanezen tárgyban – megindított panasz eljárást – a Testület állásfoglalásának megküldéséig az Rtv. 93. § (3) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2014. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 32. § (1) bekezdésének első fordulata alapján felfüggeszti.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos kifogásolta, hogy elkövetette volna azt a jogellenes cselekményt, amelyre tekintettel őt elfogták, előállították a rendőrkapitányságra majd, mint gyanúsítottat hallgatták ki. Álláspontja szerint, hogy ha még aznap az édesanyját a kapitányságon meghallgatják, akkor kiderült volna, hogy nem követte el a sérelmére rótt cselekményt. A panaszos sérelmezte azt is, hogy a mozgáskorlátozottak részére szóló parkolási igazolványt lefoglalta a rendőrség, így kéri a lefoglalás megszüntetését. A panaszos jogtalannak, szükségtelennek, indokolatlannak és aránytalanak érzi az előállítását. A panaszos azt is sérelmezi, hogy a rendőri intézkedés foganatosítása miatt nem tudott parkolójegyet váltani, így őt a parkoló társaság megbüntette.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszhető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A hivatkozott rendelkezésekből kiderül, hogy a Testület nem rendelkezik hatáskörrel a büntetőeljárás keretében foganatosított nyomozati cselekmények felülvizsgálatára, hiszen arra az ügyészség rendelkezik hatáskörrel. Ez alapján a Testület nem vizsgálhatja meg azt, hogy a panaszos valóban elkövette-e a terhére rótt cselekményt, amely alapján vele szemben eljárás indult, így nem foglalhat állást a panaszos bűnösségének kérdésében. A gyanúsítással szemben a Be. 195. § (1) bekezdése szerint panasszal lehet élni, amellyel jelen büntetőeljárásban a panaszos élt is, amelyet az ügyészség, mint alaptalant elutasított.

A Testület szintén nem foglalhat állást a lefoglalás elrendelésének jogossága, avagy jogtalansága kapcsán, hiszen a Be. 151 – 155. §§ alapján elrendelt nyomozati cselekménnyel szemben külön jogorvoslat előterjesztésének van helye, amely a Be. 195. §-a szerint az ún. panasz. A Be. 195. § (1) bekezdése szerint a panaszos panasszal élt a lefoglalással szemben, amelynek az ügyészség helyt adott, így a parkolási engedély lefoglalását megszüntette.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület hatáskörének hiányára figyelemmel nem vizsgálhatta azt meg, hogy a panaszos valóban elkövette-e a terhére rótt cselekményt, valamint azt sem, hogy a lefoglalás foganatosítását kellő jogszabályi felhatalmazás mellett foganatosította-e a rendőrség.

b) A Testület a fentiekben hivatkozott hatásköri szabályai szerint nem vizsgálhatja meg eljárásban azt, hogy a panaszost a parkoló társaság jogosan büntette-e meg, avagy sem, hiszen a polgári jog szabályai alá tartozó jogviszonyok felett a Testület nem gyakorolt törvényességi felügyeletet. A panaszosnak a polgári jog szabályai szerint van/volt lehetősége jogorvoslattal élni a parkolási bírsággal szemben.

Erre tekintettel a Testület nem vizsgálhatta meg azt, hogy a panaszost a parkolási társaság jogosan büntette-e meg, avagy sem; valamint a kiszabott bírságot sem tudja – a hatáskörének hiányára figyelemmel – annulálni.

Ugyanakkor a Testület megvizsgálta azt, hogy a rendőrségnek volt-e intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben; vizsgálatának körébe vonta az előállítást és azt, hogy részrehajlóan intézkedtek-e a panaszossal szemben a rendőrök.

IV.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta meg az eljárásában, hogy keletkezett-e a rendőröknek intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben.

A rendőrség és a panaszos állítása egyezett tekintetben, hogy a panaszos a fentebbi helyszínen úgy állt meg a gépjárművével, hogy nem vette igénybe a mozgáskorlátozottak számára fenntartott parkolóhelyet. Megállását követően rögtön eltávozott a gépjárművétől, azonban a két tényelőadás ellentmond annyiban, hogy a panaszos parkoló automata keresése céljából hagyta el a helyszínt, vagy pedig táskájával egyik ügyfeléhez ment szerelni. A két tényelőadás annyiban összecseng, hogy a panaszos kint hagyta az édesanyja nevére szóló parkolási igazolványt a szélvédő mögött. A panaszos beadványában is már elmondta, hogy a szélvédő mögött, a műszerfal oldalán, lecsúsztatva kint felejtette az igazolványt és azt nem a parkolás megkezdésekor tette ki.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 1) pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A panaszossal szembeni nyomozást a Btk. 342. § (1) bekezdés (b) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetésének a gyanúja miatt rendelték el. A hivatkozott jogszabályhely szerint, aki hamis, hamisított, vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál bűncselekményt követ el és büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványa (a továbbiakban: igazolvány) olyan közokirat és a biztonsági okmányok védelmének rendjéről szóló 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendeletben meghatározott biztonsági okmány, amely a KRESZ 51/A. §-ában felsorolt kedvezmények igénybevételére való jogosultságot igazolja.

A Testület véleménye szerint a panaszossal szemben fennállt a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú, amelyet csakis további eljárási cselekmények foganatosításával lehetett megalapozni, kizárni, vagy akár gyengíteni. A két oldal tényelőadása közötti egyezés mutatható ki tekintetben - így a Testület a történeti tényállási elemként kezelte azt - , hogy a panaszos gépjárművével megállt egy parkolóban; egy fizető parkolóhelyen állt meg; kint hagyta az édesanyja nevére szóló parkolási engedélyt; a gépjárműben nem tartózkodott az édesanyja.

Az intézkedési kötelezettséget a szélvédő mögött található parkolási igazolvány rendőrség általi észlelése keletkeztette. A mozgáskorlátozottak számára szolgáló parkolási engedélyt – az engedély hátoldalán jól olvasható tájékoztatás szerint – jól láthatóan kell kihelyezni a parkolás megkezdésekor a szélvédő mögé. Jelen esetben irreleváns az a kérdés, hogy a panaszos kint felejtette, avagy sem az engedélyt, hiszen parkolását megkezdte. Ezt a tényt támasztja alá, hogy gépjárművével egy parkolóban állt meg, beállt egy parkolóhelyre, a gépjárművének motorját leállította, abból kiszállt, lezárta a gépjárművét, és elhagyta az álló gépjárművet.

A rendőrök ekkor vonták őt intézkedés alá, hogy meggyőződjenek arról, hogy valóban jogosan használja-e az igazolványt, annak ő a jogosultja, avagy más személy, aki a helyszínen tapasztaltak szerint nem tartózkodott.

A KRESZ 51/A. § szerint a 13. § (1) bekezdés g/1. és i/1. pontjában, a 14. § (13) bekezdésében, a 17. § (1) bekezdés e) pontjában, a 39/A. § (1) bekezdés g) pontjában, a 40. § (9) bekezdésében és a 41. § (3) bekezdésében említett jogosultság azt a mozgásában korlátozott személyt, valamint a mozgásában korlátozott személyeket szállító jármű vezetőjét illeti meg, aki a Korm. rendelet szerint a parkolási igazolványt a járműben elhelyezte.

A Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés alapján az igazolványt használatkor a mozgásában korlátozott személyt szállító jármű szélvédője mögött úgy kell elhelyezni, hogy előlapja a hatályosság és a jogosultság ellenőrzése céljából látható legyen. Az igazolványt az ellenőrzésre jogosult személy felszólítására ellenőrzés céljából át kell adni.

A Korm. rendelet 8. § (4) bekezdés szerint az igazolvány nem adható át használatra az arra jogosulatlan személynek. A jogosultat szállító jármű vezetője az igazolvány által biztosított kedvezményekkel csak a jogosult szállítása esetén élhet. Amennyiben a jogosult maga él vissza az igazolvány biztosította kedvezményekkel, az igazolványt vissza kell vonni és a visszavonástól számított egy évig részére új igazolvány nem állítható ki. Ezt a tényt a nyilvántartásban fel kell tüntetni.

A Korm. rendelet 11. § (1) és (2) bekezdése meghatározzák, hogy az igazolványban foglaltak adattartalmát, érvényességét, hatályát, jogszerű használatát a rendőrség és a közterület-felügyelő (a továbbiakban együtt: eljáró szerv) jogosult ellenőrizni. Az eljáró szerv az igazolványt a helyszínen elveszi, ha az igazolvány a 9. § értelmében érvénytelen, vagy megalapozott gyanú van arra, hogy az igazolvány hamis, meghamisították, vagy azzal más módon visszaéltek. Az ellenőrzésről készített jegyzőkönyv tartalmáról, valamint a jogorvoslati lehetőségről az érintettet szóban is tájékoztatni kell.

A rendőrség mivel a helyszínen észlelte, hogy a panaszos a fentiekben meghatározott igazolványt használta parkolásakor a Korm. rendelet hivatkozott rendelkezései szerint jogosult volt annak használatát ellenőrizni. Az ellenőrzés során állapította meg a rendőrség, hogy a panaszos nem egyezik az igazolványon jogosultként megnevezett személlyel, így más nevére kiállított igazolványt használt a parkolásakor. Mivel a jogosult nem volt jelen a helyszínen, így felmerült a gyanú a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott bűncselekmény elkövetésére, így a rendőrségnek ahhoz, hogy az egyszerű gyanút tovább erősítse, gyengítse, vagy kizárja további intézkedéseket kellett fogantatnia a panaszossal szemben.

Ezen körülményekre tekintettel a Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

2) A panaszos sérelmezte azt, hogy ha a rendőrök meghallgatták volna az édesanyját, aki egyébként az igazolvány jogosultja, akkor nem kellett volna a rendőrségen indokolatlanul hosszú ideig őt előállítani. Álláspontja szerint a rendőrség meghallgathatta volna az édesanyját abban az időben, amikor őt bent tartották a kapitányságon, hiszen az édesanyját a

felesége bevitte a kapitányságra, így az édesanyja helyben volt ahhoz, hogy meghallgassák. E szerint semmiféle erőfeszítést nem kellett volna tenni a rendőrségnek azért, hogy az édesanyját felkutassák, a rendőrkapitányságra szállítsák a meghallgatása érdekében.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos édesanyját nem hallgatták meg a panaszos elfogásának és előállításának a napján. Tudomással bírtak arról a kapitányság beléptetési jegyzőkönyve szerint, hogy a panaszos édesanyja a kapitányságon tartózkodik, de mégis a panaszost kihallgató nyomozó nem adott semmiféle utasítást arra vonatkozóan, hogy hallgassák ki a panaszos édesanyját, mert a nyomozónak nem volt tudomása arról, hogy az édesanya a kapitányságon tartózkodik. Ezen a ponton a rendőrség saját maga is ellentmondásba keveredett, amelyet az ügyészség is érzékelt a II. fejezet 4) alpontjában bemutatott határozatban, hiszen előírta a rendőrségnek a panaszos édesanyjának a tanúkenti kihallgatását. Végül a panaszos édesanyját tanúként 2014. június 10-én, azaz több mint egy hónap eltelte után hallgatta ki a rendőrség.

A Testület jelen ponton szükségesnek tartja kiemelni, hogy jelen esetben nem azt vizsgálja, hogy a rendőrség miért nem hallgatta ki a panaszos édesanyját, mint tanút, hiszen jelen fejezet 1) alpontjában hatáskörének ismertetésénél kifejezte, hogy nem rendelkezik az egyes, a rendőrség által foganatosított nyomozati cselekmények felülvizsgálatára. Jelen pontban azt vizsgálta meg, hogy a rendőrök megtettek-e mindent a panaszossal szemben felmerült gyanú megalapozása, kizárása, vagy gyengítése érdekében, így végeztek-e tanúkutatót, felkutattak és meghallgattak-e olyan személyeket, akik bármiféle információval szolgálhatnak a gyanú megalapozása, kizárása, vagy gyengítése érdekében.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése tartalmazza a részrehajlásmentes rendőri intézkedés alapvető követelményét, így eszerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület gyakorlata szerint a részrehajló rendőri intézkedés két értelmet takar; az egyik szerint részrehajlónak minősül a rendőri intézkedés, amikor a panaszost a rendőri intézkedés során azért éri hátrány, mert a panaszossal szembenálló felet előtérbe helyezi a rendőr azért, mert valamilyen kapcsolat (rokoni, baráti, ismeretségi) áll fent közöttük. A másik szerint pedig ezen eset hiánya esetén, amikor a rendőrök nem tesznek eleget azon kötelezettségüknek, hogy a kérésüket követően a helyszínen történeteket objektíven felderítsék.

Jelen esetben a panaszos a vele szemben foganatosított eljárás során végig arra hivatkozott, hogy az édesanyját szállítja, aki egyébként orvosnál van. Elmondta, hogy hol tartózkodik az édesanyja, a feleségét megkérte, hogy szállítsa őt a kapitányságra. A panaszos édesanyjának helyszínre szállítására vonatkozó kérelmet, a panaszos előállításáról a panaszos feleségét kiértécsítő rendőrnőnek adta át a panaszos. A rendőr tolmácsolta a panaszos kérését a felesége részére, így jelent meg és tartózkodott a panaszos elbocsátásáig az édesanyja a kapitányságon. A panaszos a gyanúsított kihallgatása során is kérelmezte, hogy hallgassák meg a kapitányságon tartózkodó édesanyját.

Tekintettel arra, hogy a panaszos többször hivatkozott arra, hogy az édesanyja olyan információk birtokában van, amelyek gyengítik a vele szemben felmerült gyanút, mégsem

hallgatták meg őt úgy, hogy a rendőrség tudomással bírt arról, hogy az édesanyja a kapitányság területén tartózkodott.

A Testület véleménye szerint a rendőrök csakis a helyszínen tapasztaltak szerint jártak el a panaszossal szemben. Nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy objektíven, a rendelkezésre álló lehetőségek teljes táráát felhasználva gyengítsék, kizárják, vagy megalapozzák a panaszossal szemben felmerült gyanút. Jelen esetben a kapitányság területén tartózkodott az igazolvány jogosultja, így ha meghallgatták volna őt, akkor kiderülhetett volna az, hogy a panaszos valóban jogosult volt az igazolvány használatára, avagy sem.

A rendőrség nem kutatta fel az igazolványon jogosultként megnevezett személyt, de amikor az megjelent a kapitányságon még a meghallgatása iránt sem intézkedtek.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség nem adott elő olyan okot, amely miatt nem tett meg mindent annak érdekében, hogy meghallgassanak egy olyan személyt – aki ráadásul a kapitányságon tartózkodott -, aki releváns információkat szolgáltatott volna annak kapcsán, hogy valóban sor került bűncselekmény elkövetésére, avagy sem; így a Testület álláspontja szerint a rendőrök nem tettek eleget objektív intézkedési kötelezettségüknek, így sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

3) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) Az előállítás jogalapja tekintetében a Testület az alábbi következtetésre jutott.

A panaszost a rendőrség az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint, 2014. május 5-én 13 óra 17 perc és 18 óra 45 perc között állította elő a kerületi Rendőrkapitányságon, a Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetése miatt.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendőr további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Jelen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kell állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a bűncselekményt avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a

rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

Jelen ügygel kapcsolatban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy amikor a rendőrök azt észlelték a helyszínen, hogy a panaszos leparkolja a gépjárművét, és annak a szélvédője mögött egy mozgáskorlátozottak részére kiállított parkolási igazolvány látható intézkedés alá vonták a panaszost. Az igazolvány megtekintése után kiderült, hogy annak használatára nem a panaszos jogosult, sőt az igazolvány jogosultja nem is tartózkodik a helyszínen, így felmerülhetett közokirat-hamisítás elkövetésének az egyszerű gyanúja.

Így a fentebb meghatározottakra tekintettel a Testület igenlő választ adott arra a kérdésre, hogy a panaszossal szemben felmerülhetett olyan bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, amely indokoltá tette vele szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakat.

Ezután a Testületnek azt kellett megvizsgálnia és abban kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásához szükséges második, konjunktív elem (t. i. tettenérés) megvalósult-e.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Jelen ügyben az előállítás okaként meghatározott bűncselekményt a rendőrök folyamatos észlelése mellett követte el a panaszos. A parkolási igazolvánnyal a szélvédő mögött parkolta le a gépjárművét, a rendőri észlelés után a rendőrök rögtön intézkedés alá vonták, amely során állapították meg, hogy az igazolványt nem a panaszos nevére állították ki. Az igazolvány jogosultja pedig nem tartózkodik a helyszínen, így felmerült a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző cselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja megteremtette a jogalapot a panaszos előállításához, így nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás jogossága kapcsán.

b) Ezt követően a Testület a panaszos előállításának időtartamát vizsgálta meg.

A panaszost 2014. május 5-én 13 óra 17 perctől 18 óra 45 percig állította elő. 13 óra 17 perckor elfogták, majd a kerületi Rendőrkapitányságra szállították.

A rendőrség előadása szerint a panaszos több mint öt órán történő előállítása során megadták a szükséges tájékoztatásokat a részére, a nála lévő személyes tárgyakat letéti jegyzőkönyvbe vették, a mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolvány lefoglalásának elrendeléséről határozatot bocsátottak ki, valamint gyanúsítottként hallgatták ki a panaszost, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel.

A rendelkezésre álló dokumentumok szerint az összesen 5 óra 28 percen keresztül foganatosított előállítás kapcsán csak a panaszos gyanúsítottkénti előállításának pontos időpontja határozható meg, amelyet 17 óra 1 perc és 17 óra 45 perc között, azaz 44 perc alatt hajtott végre a rendőrség. Érdemben ezen időtartam előtti és utáni cselekményekről nem számolt be a rendőrség. A 17 óra 1 perc előtti 3 óra 44 perces időtartamban a panaszost igazoltatták, elfogták, a kapitányságra szállították, lefoglalták a nála lévő tárgyakat és megadták a szükséges tájékoztatást a számára. A Testület megítélése szerint ezen cselekmények végrehajtása a legszélsőségesebb esetben is 2 óra alatt elvégezhető lett volna, de tekintettel a panaszos által elkövetett cselekmény és a közölt tényállási elemekre indokolatlan volt a panaszos személyes szabadságának ilyen idejű korlátozása. A gyanúsított meghallgatás előtt így legalább egy órát biztosan kellett a panaszosnak várakoznia úgy, hogy vele szemben érdemi cselekményt a rendőrség nem foganatosított. A gyanúsított meghallgatása utána pedig egy óra elteltével hagyhatta csak el a kapitányság épületét, amely szintén indokolatlan időtartam a Testület álláspontja szerint, mert az előállítással kapcsolatos dokumentációk elkészítése valószínűleg nem vehet igénybe egy órát.

Amennyiben a Testület elfogadja a rendőrség jelen tájékoztatását és azt, hogy ezen kívül egyéb érdemi cselekményt nem fogantatosított a panaszossal szemben úgy a panaszos személyi szabadságának korlátozása szükségtelenül, indokolatlanul és aránytalanul hosszú volt (összesen 5 óra 28 perc), így erre tekintettel a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás időtartama kapcsán.

IV.

A Testület a lefolytatott eljárásban megállapította, hogy a panaszossal szemben fennállt a rendőrség oldalán az intézkedési kötelezettség, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A Testület álláspontja szerint a rendőrök nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy felkutassák azt a személyt, aki a panaszossal szemben felmerült, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú vonatkozásában érdemi információval rendelkezhet úgy, hogy az a személy több órán keresztül a kapitányságon tartózkodott, így a Testület megítélése szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga. A vele szemben fogantatosított előállítás kellő jogszabályi felhatalmazás alapján történt így nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő joga; azonban annak időtartama kapcsán sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga, hiszen az indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú volt.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbi dokumentumok alapján hozta:

- 2014. május 24-én előterjesztett panaszbeadvány (2 oldal),
- 2014. május 5-én kelt, lefoglalást elrendelő határozat (2 oldal),
- 2014. május 5-én fogantatosított gyanúsított kihallgatásról felvett jegyzőkönyv (5 oldal),
- igazolás az előállítás időtartamáról (1 oldal),
- 2014. június 10-én kelt kapitányságvezetői átirat (3 oldal),

- 2014. június 10-ei parancsnoki kivizsgálás (2 oldal),
- 6 db. fényképfelvétel,
- 2014. május 27-ei ügyészségi határozat (1 oldal),
- 2014. május 27-ei ügyészségi határozat (2 oldal),
- 2014. június 6-án kelt, 1. számú tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyv (3 oldal),
- 2014. június 6-án kelt, 2. számú tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyv (3 oldal),
- 2014. június 10-én kelt, a panaszos édesanyjának tanúkihallgatásáról készült jegyzőkönyv (5 oldal),
- jelentés elfogás végrehajtásáról (2 oldal),
- parancsnoki vélemény és kivizsgálás az elfogás végrehajtásáról (1 oldal),
- nyilatkozat az előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, és az írásos tájékoztatók átvételéről (2 oldal),
- nyilatkozat a rendőrség fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetve az írásos tájékoztatók átvételéről (2 oldal),
- 2014. június 11-én kelt végzés a rendőrségi panasz eljárás felfüggesztéséről (1 oldal).

Az állásfoglalást kapják:

a panaszos jogi képviselője

Országos Rendőrfőkapitány
1139 Budapest, Teve u. 4-6.

Iráttár